

Svenska Läkaresällskapets språkvårdsarbete omorganiseras

Svenska Läkaresällskapets språkrådgivare Hans Nyman har gått i pension och kommer inte att få någon efterträdare. Kvar finns den termdatabas som han har byggt upp tillsammans med Svenska Läkaresällskapets kommitté för medicinsk språkvård. Kommittén består dock, om än med ändrad sammansättning och något ändrat arbets-sätt.

II Hans Nyman, som har varit Svenska Läkaresällskapets språkrådgivare sedan 1990, gick i pension den 30 juni. Förutom språkrådgivare har han varit sekreterare i Svenska Läkaresällskapets kommitté för medicinsk språkvård sedan han anställdes, också det ett uppdrag som han lämnar i och med pensioneringen. Båda dessa förhållanden är mycket tråkiga att konstatera, eftersom Hans med sina grundmurade språkkunskaper har fullgjort sina uppgifter på ett enastående sätt.

Under årens lopp har han besvarat åtskilliga språkfrågor. En stor del av frågorna och svaren finns samlade i en databas, som numera är tillgänglig via Svenska Läkaresällskapets webbplats <<http://www.ronden.se/svls/>> (klicka på »Språkkommittén«). Förutom Hans Nyman har Helena Palm, som varit projektanställd språkvårdare på Läkaresällskapet, haft särskilt ansvar för att få termdatabasen i funktion. Helena är numera anställd på Terminologicentrum TNC (tidigare Tekniska Nomenklaturcentralen) och är också adjungerad till Läkaresällskapets språkkommitté.

Svenska Läkaresällskapet har tyvärr inte råd att anställa någon ny språkrådgivare. För att söka finna en annan lösning anordnade språkkommittén en konferens om »Det svenska medicinska språket – vem formar dess framtid?« med ett tjugotal deltagare, på olika sätt engagerade i språkfrågor inom sjukvården.

»Svenskt språkråd« på förslag

Alla var rörande eniga om behovet av medicinsk språkrådgivning. Det har snarare ökat än minskat. Glädjande nog har också regeringen insett att det behövs ett handlingsprogram för det svenska språket och tillkallade i detta ärende hösten 2000 en parlamentarisk kommitté. I våras lade kommittén fram sitt betänkande »Mål i mun«. Man föreslår att ett nytt statligt verk, »Svenskt språkråd«, inrättas. Huvudsekreteraren i kommittén,

Björn Melander, deltog också i Läkaresällskapets konferens. Enligt hans uppfattning skulle den medicinska språkvården kanske kunna falla inom detta råds ansvar. Språkkommittén hoppas att detta också ska ske.

Termdatabasen räddad

Det kommer dock att dröja innan ett sådant språkråd inrättas. Den medicinska språkvårdens problem är akut. Nyligen har dock den fortsatta skötseln av termdatabasen kunnat räddas. På TNC är man beredd att genom Helena Palm svara för att databasen fungerar och uppdateras. Den som frågar efter något som databasen inte ger svar på uppmanas att fylla i ett formulär med namn, e-postadress och fråga. Språkvårdskommitténs frågelåda, som förr fanns hos Hans

Nyman, har alltså ersatts av termdatabasen.

För att finansiera TNCs fortsatta arbete med den medicinska språkrådgivningen har Svenska Läkaresällskapet och Läkartidningen kommit överens om att dela på kostnaden. Även tidigare bidrog Läkartidningen till finansieringen av Läkaresällskapets språkrådgivning.

Språkkommitténs framtida verksamhet

Själva språkkommittén blir dock kvar, om än med ändrad sammansättning (se rutan). Förutom Hans Nyman har också Bengt Lindskog och Peter Wahlberg lämnat kommittén, efter många år av engagerat och förtjänstfullt arbete. Bengt kom med i språkkommittén redan från början med anledning av att han är redaktör för lexikonet »Medicinsk terminologi«. Han var också kommitténs ordförande under förra året. Som Finska Läkaresällskapets representant för det finlandssvenska språkområdet har Peter varit med i kommittén nästan lika länge som Bengt.

Uppgiften för språkkommittén är som tidigare att generellt vaka över det medicinska språkets utveckling, dock numera med expertansvar för frågor som rör termer och terminologi, eftersom dessa frågor i vår tid starkt påverkas dels utifrån, dels av informationssamhället och av att Sverige har blivit multietniskt. Terminologifrågorna är inte bara av rent språkligt intresse utan också viktiga för den medicinska säkerheten. Kommittén bör därför också ha tvärprofessionella kontakter.

På riksstämman i Göteborg kommer språkkommittén att delvis vara representerad. Svensk förening för medicinsk informatik anordnar torsdagen den 28 november ett symposium om »Kroppsspråk, talspråk, skriftspråk, datorspråk – klarar vi av det?«, där Göran Petersson och Magnus Fogelberg medverkar. Göran kommer också att finnas tillgänglig i Svenska Läkaresällskapets monter mellan kl 10.30 och 12.00 samma dag för den som vill samtala om språkkommittén och medicinsk språkvård.

Jarl Holmén

Svenska Läkaresällskapets kommitté för medicinsk språkvård, hösten 2002

Göran Petersson (ordförande), Rådet för högskoleutbildning och Myndigheten för Sveriges nättuniversitet

Ulla Clausén, Svenska språknämnden

Magnus Fogelberg, sektionsrepresentant neurologi

Håkan Gäbel, Socialstyrelsen

Jarl Holmén, Läkartidningen

Holger Pettersson, Svenska Läkaresällskapets redaktör

Tom Pettersson, Finska Läkaresällskapet

Björn Smedby, Socialstyrelsens enhet för klassifikation och terminologi

Göran Wennergren, sektionsrepresentant pediatrik

Helena Palm, adjungerad ledamot, TNC

Annie Melin, kontaktperson, Svenska Läkaresällskapets kansli